

Kirken, og at de skulle kunne vælge, hvem de ville, altsaa ogsaa ikke ordnede Mænd. Man fremsætter disse Fordringer, som for kort Tid siden have viist sig at være tilstede her, og med Hensyn til hvis Bessaffenhed og navnlig til hvis Gjennemførlighed man synes at maatte have en temmelig levende Erindring. Men imidlertid ligeoverfor en saadan Anskuelse, ligeoverfor den ærede Rigsdagsmand, som jeg sidst omtalte, erkjender jeg fuldstændig, at alle de Betragtninger, jeg forøvrigt idag har fremført — og jeg turde maaskee føie til: de Betragtninger, jeg forøvrigt maatte kunne være istand til at fremsøre — ikke ville have nogensomhelst Virkning, de ville falde aldeles virkningsløse bort, af den simple Grund, at der er en Ret, der skal fyldestgøres, og saa kan det være det Samme, hvorledes det gaaer. Der er derfor kun eet Spørgsmaal, som jeg ligeoverfor en saadan Anskuelse naturligen vil kunne fremkomme med, og hvis Besvarelse det synes mig, at Alle maae komme til at lægge en særlig Vægt paa. Det er slet ikke dette, hvorledes disse forskjellige Indskrænkninger stille sig, hvilken Nytte de kunne gjøre, eller ikke, men det ganske simple Spørgsmaal: Hvilken Udsigt er der til at faae en saadan Lov sat igjennem som den, der gif den Bet, der senest er antydet? Ja, det ærede Medlem, som jeg sigter til, gif ganske freidigt ind derpaa. Han havde den uforfægtige Dristighed eller dristige Uforfægtighed at henvise til Alt, hvad der er passeret tidligere i Sagen. Det er klart, at det var baade dristigt og uforfægtigt, da der jo ikke blot gives endel Medlemmer her, f. Ex. jeg selv, der have været personlig tilstede ved Alt, hvad der er foregaaet i Sagen, men Rigsdagsstibenden jo i alt Fald staaer aaben for Alle, og, hvis dens Gjennemgaaen skulde være et for herfuldt Arbeide, er jo Sagen bleven overordentlig lettet ved en lille historisk Beretning, der ledsager Betænkningen, og ved hvis Gjennemlæsning — det er kun en 3 à 4 Sider — man vil faae ikke blot et fuldstændigt Billede, men jeg tør vel sige et Billede, som overfor den ærede Rigsdagsmand vil være i høj Grad sørgeligt og knusende. Hvorledes forholder det sig nemlig med hele denne Sag? Den er bleven bragt frem her i Folkethinget

ikke mindre end 6 Gange, altid ved det private Initiativ, og aldrig i det andet Thing. Den er bleven bragt frem i dette Thing ved det private Initiativ, men aldrig her bragt til 3die Behandling. Den har kun ledet til at fremkalde et Mylr af forskjellige Anskuelser og Meninger om, hvorledes man bedst skulde indrette Sagen. Det andet Thing har som sagt staaet udenfor hele Bevægelsen. Men nu Ministeriet, hvorledes har det stillet sig? Ja, i den lange Tid siden 1857, da et saadant Forsøg kom frem for første Gang, har ingenfinde nogen Minister indladt sig paa at fremkomme med noget Lovforslag om denne Materie. Der er kommet nogle Bestemmelser frem, men meget svagere end de, der findes i dette Forslag, og i Forbindelse med Forslag om en Kirkeforsatning, hvad der jo ikke ligger for; men noget Forslag om Valgret er ingen Minister fremkommen med, og ingen Minister har villet slutte sig til et saadant Forslag. Og her kan jeg ikke nægte mig selv den Fornøielse at fremhæve et Punkt, som man forøvrigt ogsaa vil have kunnet see af selve den Beretning, der findes i Betænkningen, dette nemlig, at af disse Ministerier, som i det Hele have holdt sig fuldstændig passiv tilbage, har der egentlig kun været eet, der har udtalt sig stærkt imod et saadant Forslag, og det var det Ministerium, der fra en vis Side her i Salen vistnok erklæres for at have været det folkeligste, for ikke at sige det eneste folkelige, vi have haft. Det var Ministeriet af 2den December 1859, som gjennem sin Kirkeminister, Borgen, udtalte sig paa en bestemt og udførlig Maade imod Forslaget, og hans Udtalelse vil jeg virkelig henvise flere ærede Medlemmer til at læse fuldstændigt. Den findes i Rigsdagsstibenden for 11te Sæssion Sp. 710—11. Den ærede Minister erklærede, at han paa ingen Maade kunde gaae ind paa en saadan Lov, fordi, som han sagde, Intet som helst viser, at der virkelig er nogen Trang tilstede, og fordi der ikke er sseet Noget, der kan betragtes som en virkelig Forberedelse til en Sag af en saa omfattende Betydning. Han sagde fremdeles, at naar han saa paa de Forslag, der vare komne frem, og som omtrent gif i den Retning, jeg her